

9. Bibliotek

9.1. Nokre resultat

Folkebibliotek meir enn bøker

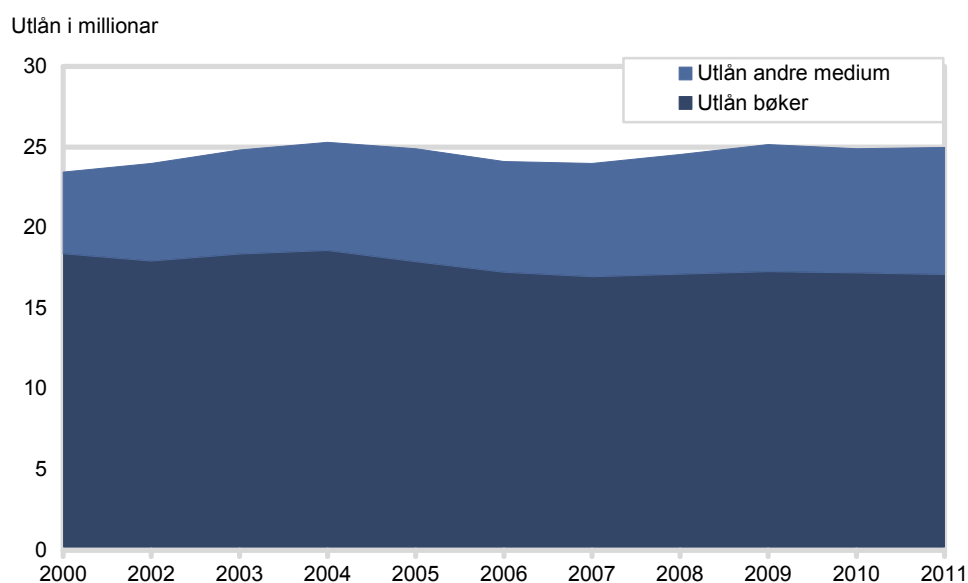
Aktiviteten i folkebiblioteka har dei siste åra blitt meir mangslungen og har fleire stader blitt ein møteplass for ulike aktivitetar. Ulike arrangement og utstillingar får stadig ein større plass i den daglege drifta. Ifølgje Nasjonalbiblioteket er folkebiblioteka også blitt meir tilgjengelege. Sjølv om talet på bibliotekavdelingar er blitt færre, har gjennomsnittleg opningstid auka, og fleire bibliotek har ope på laurdagar.

Auke i samla utlån frå folkebiblioteka

Etter ein svak nedgang i dei totale utlånstala, inkludert fornyingar i 2010, har utlånstala igjen auka i 2011, med nær 83 000 utlån. Nasjonalbibliotekets samla statistikk syner at utlån av bøker ser ut til ha gått ned med i underkant av 1 prosent, mens andre utlån har auka med 2,4 prosent. Det totale utlånet i folkebiblioteka i 2011 var 25 millionar. For bøker og andre medium har det totale utlånet per innbyggjar halde seg stabilt på om lag 5,1. Det er ein svak nedgang i utlånet av bøker per innbyggjar, mens andre utlån har halde seg på 1,6 utlån per innbyggjar. Sjølv om totalt utlån av bøker gjekk ned, auka utlån av skjønnlitteratur for barn med 2,3 prosent. Auken i utlånet av skjønnlitteratur for barn er ein tendens som ein har sett i heile det siste tiåret.

Som nemnt over var det utlån av andre medium enn bøker som auka i 2001, etter at 2010 synte ein nedgang. Både utlån av film og andre medium auka med respektive 4 og 19 prosent, mens utlån av musikk og lydbøker gjekk ned enda eit år, i 2011 med respektive 5 og 3 prosent. Figur 9.1 syner totalt utlån i biblioteka dei siste ti åra. Tabellane 9.2 og 9.3 syner fleire detaljar om utlåna i biblioteka.

Figur 9.1. Folkebibliotek. 2000-2011. Millionar utlån

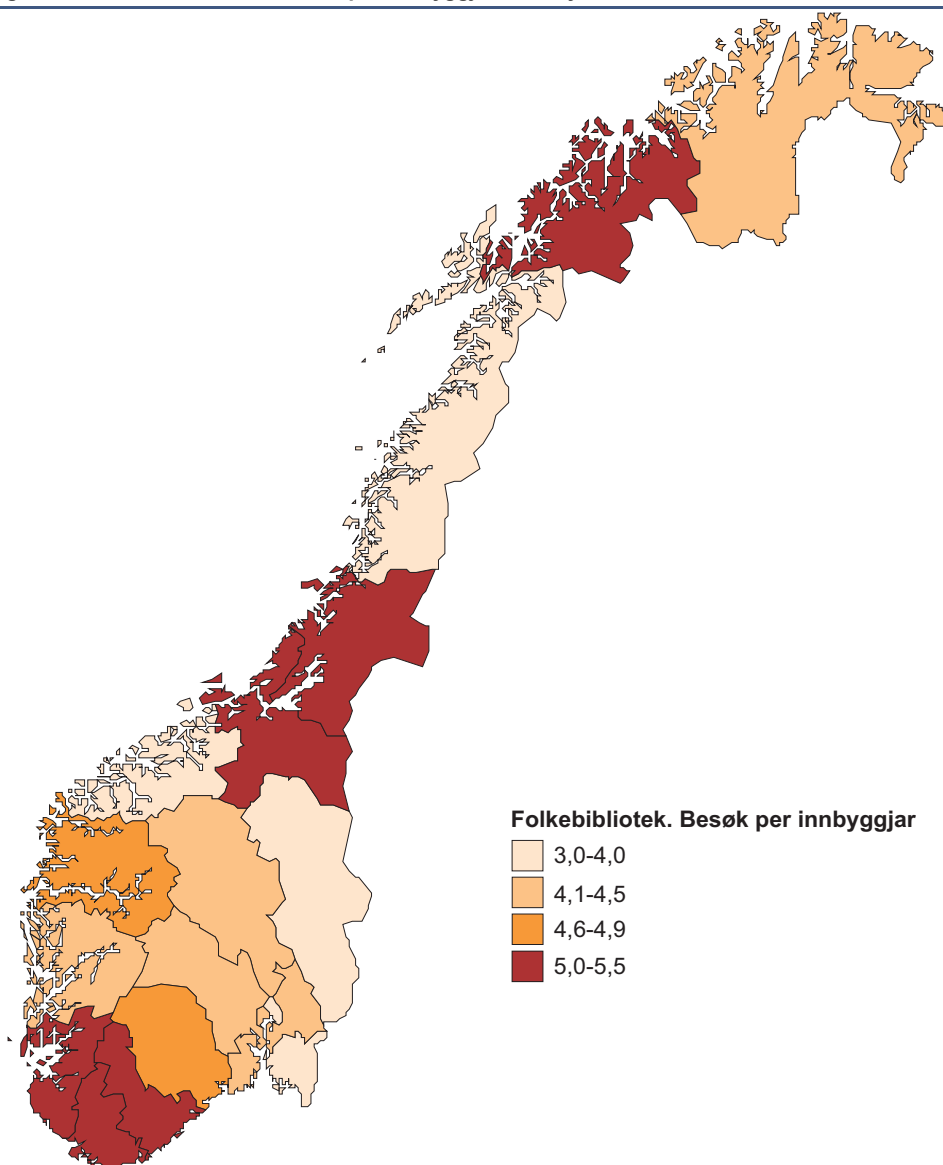
Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Svak auke i besøkstala i folkebiblioteka

21,8 millionar besøk i folkebiblioteka i 2011 representerer ein svak auke på 1,6 prosent frå 2010. For heile landet ser besøkstala for folkebiblioteka likevel ut til å ha halde seg stabile dei to siste åra, med 4,4 besøk i gjennomsnitt per innbyggjar. I perioden 2007-2009 heldt besøket seg i gjennomsnitt per år på 4,7 per innbyggjar.

12 fylke ligg rundt gjennomsnittet i besøkstal per innbyggjar i 2011. Høgast gjennomsnittleg besøk har folkebiblioteka i Vest-Agder og Troms med respektive 5,8 og 5,7 besøk per innbyggjar. Fleire av fylka på Austlandet ligg under gjennomsnittet, men nokre av desse fylka har likevel hatt ein svak auke i besøkstala. Tabell 9.4 syner nærare detaljar.

Figur 9.2. Folkebibliotek. Besøk per innbyggjar, etter fylke. 2011

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Lågare bestand og større tilvekst

Tala for 2011 syner at det var 744 folkebibliotek. Tala viser enda eit år med nedgang i talet på bibliotek, 24 færre en året før. Dette er òg ein tendens som har vist seg å vare ved i heile landet.

I 2011 var det drygt 21 millionar bøker og anna materiale i folkebiblioteka. Totalt representerer dette ein svak nedgang frå 2010, på 1,5 prosent. Siste året blei bokbestanden i folkebiblioteka redusert med drygt 400 000 bøker, og sidan 2007 har bokbestanden falle med over 1,1 millionar, eller 6 prosent. Bestanden av aviser og andre medium som til dømes musikk, lydbøker og film har gått opp sidan 2010. Sjølv om den totale bestanden har gått ned dei siste åra, ser vi i same tidsrom (2007-2011) ein årleg auke i tilveksten. Frå 2010 til 2011 var auken i tilveksten på 2,1 prosent. Tabellane 9.5 og 9.6 viser tal for bestand og tilvekst.

620 000 bøker i fylkesbiblioteka

Samla bestand i fylkesbiblioteka, bøker og andre medium, var 767 000 i 2011. Av dette var det 622 000 bøker, eller 81 prosent av bestanden. På grunn av at nokre fylkesbibliotek har heilt eller delvis felles bestand med primærbiblioteket, gir ikkje dei rapporterte tala eit heilt riktig bilete.

Totalt utlån frå fylkesbiblioteka i 2011 var 502 000 utlån. Dei siste åra har det vore nedgang i utlåna kvart år. Nedgangen i samla utlån siste året var på 8 prosent. Det ser ut til å vere dei direkte utlåna som fell mest, 9 prosent frå året før. Utlåna frå dei

mobile einingane utgjer 69 prosent av dei direkte utlåna i 2011, og utlåna frå dei mobile einingane fall med 8 prosent siste året. Likevel er denne nedgangen i utlån frå mobile einingar noko lågare enn førre året. Etter ein auke i fjernlåna frå 2009 til 2010 syner tala for 2011 også nedgang for desse låna, på 5 prosent frå 2010. Statistikken for fylkesbiblioteka kan ikkje heilt samanliknast frå år til år, da nokre fylkesbibliotek heilt eller delvis har sett bort utlån og fjernlån til eit folkebibliotek (Nasjonalbiblioteket 2012).

Oversikta (sjå tabell 9.8) frå fylkesbiblioteka for 2011 syner at brutto driftsutgifter var 135 millionar kroner, ein auke på 6 prosent frå året før.

Nær 7 millionar utlån frå grunnskolebiblioteka 2010

Statistikken for grunnskolebiblioteka er ikkje oppdatert for 2011. I 2010 bestod bestanden av over 10 millionar bøker. Dette talet utgjorde ein bestand på 20,1 per elev i grunnskolen i 2010. I 2010 var det nær 7 millionar utlån frå grunnskolebiblioteka. Dette representerte 13,8 utlån per elev. Sjå tabell 9.9 og kap. 9.2.1.

Auke i bokutlånet i biblioteka i vidaregåande skolar

Etter fleire år med stabil vekst i utlånstala ved skolebiblioteka i vidaregåande skolar viser tala både for 2010 og 2011 ein svak nedgang samanlikna med 2009. Det totale utlånet ved skolebiblioteka i vidaregåande skolar ligg på nær 1,1 millionar i 2011, som svarar til 5,8 utlån per elev i dette året. Det kan sjå ut som nedgangen skjer i utlånet av AV-medium, nær 17 prosent reduksjon samanlikna med 2010. Utlånet av bøker ser derimot ut til å stige i 2011. Auken er på 55 000 bøker, eller 7 prosent. Totalt ble det lånt ut 800 000 bøker. Bokutlånet utgjer 74 prosent av det totale utlånet i 2011, mot 69 prosent i 2010. Sjå tabell 9.10

Bokbestanden har auka med drygt 180 000 bøker og tel i 2011 nær 3,4 millionar bøker. Dette gir ein bokbestand på 17,9 bøker per elev i skolebiblioteka for den vidaregåande skolen. Sidan 2001 har bokbestanden i biblioteka i den vidaregåande skolen auka med over 1 million einingar.

Fleire bøker og periodika i fag- og forskingsbiblioteka

I 2011 hadde fag- og forskingsbiblioteka 20 millionar bøker og periodika. Dette er ein auke på 140 000 bøker og periodika, eller 1 prosent, frå 2010. Auken var størst blant andre private spesialbibliotek, universitetsbiblioteka og Nasjonalbiblioteket med høvesvis 4 prosent, 3 prosent og 2 prosent auke. Dei andre bibliotektypene hadde ein nedgang i talet på bøker og periodika. Nedgangen var størst blant biblioteka ved helseinstitusjonane og biblioteka ved høgskolane, med ein nedgang på 6 prosent frå året før. Universitetsbiblioteka hadde klart størst bestand av bøker og periodika, med 48 prosent av den totale bestanden. Ser vi på e-bøker og elektroniske tidsskrifttitlar var det i 2011 respektive 2,6 og 0,6 millionar. Dette er ein auke på høvesvis 53 og 8 prosent frå 2010.

Fag- og forskingsbiblioteka hadde nær 7,8 millionar besøk, og det var 230 000 aktive låntakarar i 2011. Talet på besøk auka med under 1 prosent frå 2010, men talet på aktive låntakarar auka med 14 prosent. Det var nesten 4,7 millionar utlån i 2011. Det er om lag det same som året før. Sidan 2006 har utlåna auka med nesten ein halv million, tilsvarande 11 prosent. Andre offentlege spesialbibliotek hadde størst auke, med 9 prosent frå 2010 til 2011, medan andre private spesialbibliotek hadde størst nedgang i talet på lån, med 17 prosent nedgang frå 2010 til 2011. Det totale utlånet dekkjer lokale lån, kopiar for lån og fjernlån.

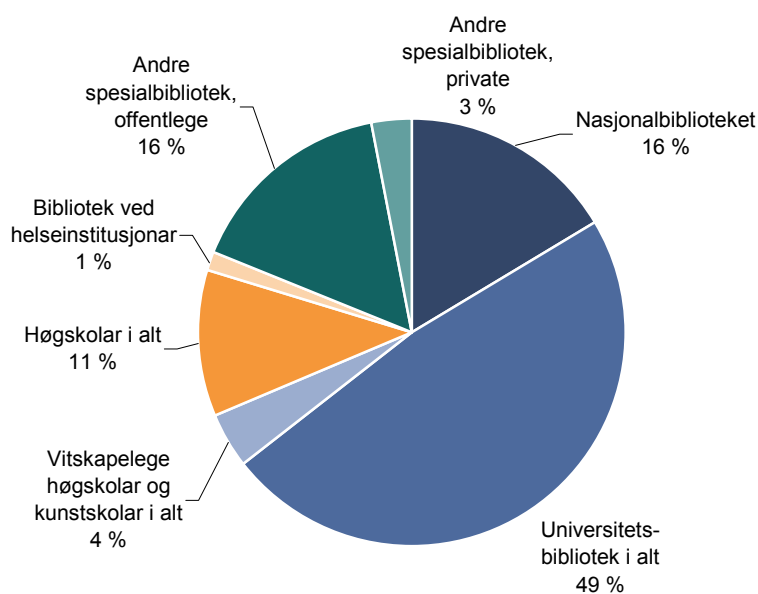
Talet på lokale lån var på 4,1 millionar, og talet på fjernlån var på 550 000, jamfør kapittel 9.3. Dette er om lag det same som i 2010. Alle bibliotektypene, bortsett frå Nasjonalbiblioteket, har ein større del lokale lån enn fjernlån. Fjernlån utgjer mellom 7 og 9 prosent av totale utlån innanfor desse bibliotektypene. Ved Nasjonalbiblioteket var derimot 69 prosent av utlåna fjernlån i 2011.

Fag- og forskingsbiblioteka utfører også innlån av dokument. I 2011 var det 240 000 innlån, ein nedgang på 8 prosent frå året før. Sidan 2006 har talet på innlån

gått ned med 25 prosent. 38 prosent av innlåna fann stad ved universitetsbiblioteka, og 28 prosent ved høgskolane.

Dei samla utgiftene for fag- og forskingsbiblioteka var 1,6 milliardar kroner i 2011. Ein fjerdedel av utgiftene gjekk til innkjøp av materiale til samlingane, det er den same delen som i 2010. Ikkje alle biblioteka fører kostnader til løn i rekneskapane sine, i nokre tilfelle blir løn dekt av eigarinstitusjonen. Det blei utført 1 600 årsverk fordelt på 1 900 tilsette ved dei 314 bibliotekkeiningane som statistikken omfattar. 64 prosent av årsverka var i bibliotekfaglege stillingar. Dette er 2 prosentpoeng lågare enn i 2010, og 8 prosentpoeng lågare enn i 2006. Størst del bibliotekfaglege stillingar finn ein i biblioteka ved helseinstitusjonane, som hadde 93 prosent av dei tilsette i bibliotekfaglege stillingar. Sjå tabellane 9.12 og 9.13.

Figur 9.3. Bøker og periodika i fag- og forskingsbibliotek, etter bibliotektype. 2011. Prosent

Kjelde: Nationalbiblioteket.

Nasjonalbiblioteket og pliktavleveringa

Nasjonalbiblioteket er representert i statistikken over fag- og forskingsbibliotek, men har òg andre oppgåver enn dei bibliotekfaglege. Nasjonalbiblioteket er ansvarleg for registrering av pliktavlevert materiale i Noreg. Etter at innhaustinga av nettsider på det norske internettdomenet (-.no) blei sett i operativ drift i 2005, blei det til og med 2007 årleg registrert rundt 300 millionar vevdokument. I 2008 blei det registrert over 480 millionar norske vevdokument, mens i 2009 blei registreringstakta noko lågare, med 20 millionar dokument. I 2011 blei det registrert 49 millionar dokument. Årsaka til nedgangen er at innhaustinga frå det norske internettdomenet er konsesjonspliktig etter personvernlova, og Nasjonalbiblioteket hadde ein mellombels konsesjon frå Datatilsynet til og med 2008. I 2009 kom Datatilsynet med nye konsesjonskrav med vilkår som gjer at Nasjonalbiblioteket ikkje haustar inn vevdokument i dag. I påvente av revisjon av pliktavleveringslova har Nasjonalbiblioteket framleis ikkje gjennomført domeneinnhausting. Men det er gjort nokre mindre tematiske innhaustingar i perioden.

Tabell 9.1. Pliktavlevering av materiale til Nasjonalbiblioteket. 2005-2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
I alt	310 084 789	315 118 452	280 146 804	485 126 420	20 189 366	⁴17 255 859	49 240 328
Periodika, løpande	13 451	12 917	12 249	12 216	11 962	11 605	11 011
Periodika, Internett	..	² ..	..	..	..	..	..
Bøker	10 106	11 463	10 835	10 710	10 458	⁴ 9 869	10 039
Nettmonografier, E-bøker	..	² ..	..	2	19	27	48
Videoar	186	257	264	289	325	496	561
Film ¹	..	..	..	105	110	169	166
Kombidokument	11	33	31	48	14	6	..
Lydbøker	486	435	459	513	451	502	473
Småtrykk	21 600	30 939	23 818	24 750	21 478	21 668	17 231
Postkort	2 890	2 606	3 781	3 694	2 420	1 721	2 291
Plakatar	704	550	703	1 432	2 176	1 643	1 620
Kringkasta materiale	23 783	21 486	20 071	13 313	7 774	3 838	2 080
Digital radio, talet på filar	35 833	36 096	72 272	46 055	53 904	88 600	96 010
Digital fjernsyn, talet på filar	..	..	..	11 088	75 000	112 587	95 901
Notetrykk	480	498	443	440	467	388	386
Kart	317	153	373	268	325	541	534
Innspela musikk	665	542	958	1 218	2 210	1 915	1 723
CD-ROM og diskettar	159	224	³ 294	23	19	32	..
Aviser	240	253	253	256	254	252	254
Norske vevdokument	309 973 878	315 000 000	280 000 000	485 000 000	20 000 000	17 000 000	49 000 000

¹ Nasjonalbiblioteket overtok etter Norsk Filminstitutt som mottaksinstitusjon for film i 2008. ² Frå 2005 er tala for monografier og periodika på Internett med i talet for innhenta URL-er under Norske vevdokument. ³ Inkluderer både monografier og periodika på CD-ROM, DVD-ROM eller diskett. ⁴ Endra sidan førre utgåva. Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

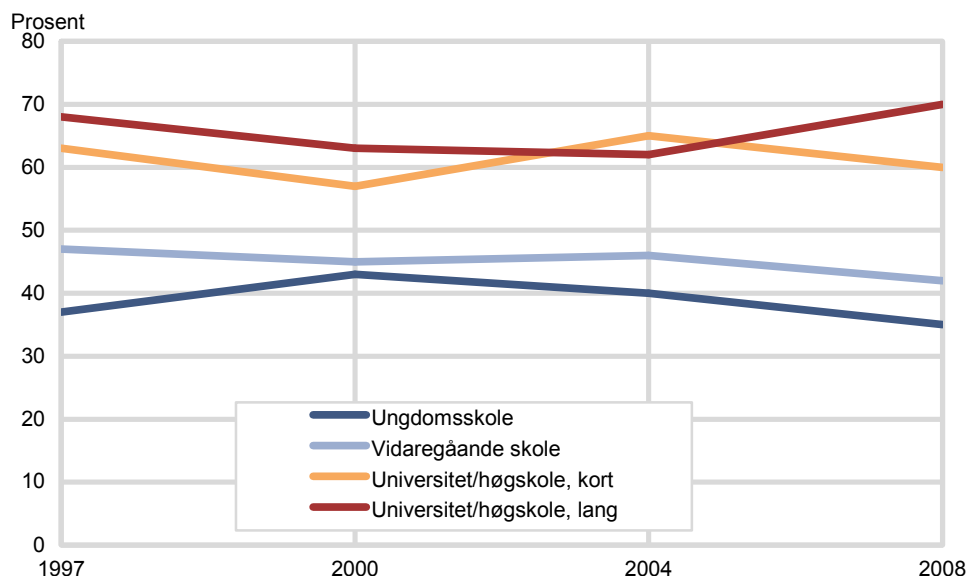
Totalt blei det avlevert drygt 49,2 millionar dokument i 2011, og vevdokumenta står for 99,5 prosent av denne mengda. Held ein vevdokumenta utanfor, vil ein sjå at det har vore ein nedgang i pliktavlevert materiale på 15 000, eller 6 prosent. Etter ein stor auke i avlevering av filer for digitalt fjernsyn i 2010, ser vi at i 2011 er det avlevert 15 prosent færre filer, eller 17 000. Avlevering av småtrykk (sjå kapittel 9.3) blei redusert med 21 prosent siste år. Totalt blei det avlevert 17 000 småtrykk, det lågaste talet sidan 1997. Avlevering av kringkasta materiale er nær halvert siste året, den same tendensen som åra før. Denne utviklinga viser endring i lagringsmedium. Sjå kapittel 9.3, avlevering av kringkasting. Avlevering av filer for digital radio har auka med 8 prosent samanlikna med 2010, litt lågare vekst enn frå 2009 til 2010.

I 2011 blei det levert inn 473 lydbøker, 29 færre enn i 2010. Korrigerte tal frå Nasjonalbiblioteket syner ein auke i avlevering av bøker på 170. Til saman blei det avlevert drygt 10 000 bøker og 11 000 periodika. 166 filmar blei pliktavleverte til Nasjonalbiblioteket i 2011. Desse tala er henta frå statistikken over pliktavlevert materiale til Nasjonalbiblioteket, sjå tabell 9.1.

70 prosent av dei med høg utdanning på folkebibliotek dei siste tolv månadene i 2008

Det har ikkje vore kulturbruksundersøkingar sidan 2008. Detaljerte tal frå tidlegare undersøkingar er presenterte i Kulturstatistikk 2008-2010.

Figur 9.4 gir eit bilete av kor mange prosent, etter utdanning, som hadde vore på eit folkebibliotek dei siste tolv månader i åra 1997, 2000, 2004 og 2008.

Figur 9.4. Personar som har vore på folkebibliotek dei siste 12 månadene, etter utdanning. 1997-2008. Prosent

Kjelde: Norsk kulturbarometer 2008, Statistisk sentralbyrå.

9.2. Om bibliotekstatistikken

Nasjonalbiblioteket er ansvarleg for innsamling av statistikk for dei ulike biblioteka: folkebiblioteka, fylkesbiblioteka, skolebiblioteka, fengselsbiblioteka og mobile einingar, i tillegg til fag- og forskingsbiblioteka. Statistikken for folkebibliotek er heimla i folkebiblioteklova (lov om folkebibliotek 1985-12-20-108). Statistikken for fag- og forskingsbibliotek viser verksemda til biblioteka, mellom anna om bok- og mediebestand, utlån, besøk og kostnader.

All statistikk om bibliotekas verksemd har vore ein del av kulturstatistikken i Statistisk sentralbyrå (SSB) sidan 1982.

9.2.1. Omfang og publisering

Folkebibliotek

Alle folkebiblioteka er med i folkebibliotekstatistikken. For 2011 var det 429⁴ hovudbibliotek, og til saman 744 folkebibliotekavdelingar (hovudbibliotek og filialar til saman). Hovudbiblioteket i kommunen er rapporterende eining. Tre kommunar leverte ikkje statistikk, og nokre kommunar leverte ufullstendig statistikk i 2011. Delar av folkebibliotekstatistikken blir publiserte på SSBs internettsider gjennom KOSTRA, førebelse tal 15. mars og endelege tal 15. juni.

Skolebibliotek

Skolebibliotekstatistikken omfattar bibliotek ved offentlege og private (offentleg godkjende) vidaregåande skolar og bibliotek i grunnskolen. Frå og med statistikk-innsamlinga for 2007 vart det praksis å be alle skolar, også dei som ikkje har eige skolebibliotek, om å sende inn opplysningar om bibliotektilbodet til elevane.

I 2011 fekk Nasjonalbiblioteket svar frå 407 av 457 vidaregåande skolar. Det gir ein svarprosent på nær 90. 35 av skolane som svarte, opplyste at dei ikkje hadde skolebibliotek. Nokre av skolane har teke med pensumbøker i tala for bestand og utlån.

Statistikk for grunnskolar er ikkje oppdatert med tal for 2011. I 2010 rapporterte 84,5 prosent av i alt 2 973 grunnskolar om kva slags bibliotektilbod elevane fekk i 2010. For nærare detaljar, sjå kulturstatistikk 2010.

⁴ Ein kommune hadde ikkje bibliotek.

Alle fag- og forskingsbiblioteka som er registrerte hos Nasjonalbiblioteket får statistikkskjema, og i 2011 var svarprosenten nær 100 (314 bibliotekeringar).

SSB publiserer statistikk om fag- og forskingsbibliotek på ssb.no. Fullstendig statistikk for folkebiblioteka, skolebiblioteka og fag- og forskingsbiblioteka blir publisert av Nasjonalbiblioteket.

9.2.2. Datakjelder og datainnsamling

Statistikken for folkebibliotek blir utarbeidd på grunnlag av skjema som folkebiblioteka leverer til Nasjonalbiblioteket. Skjema for statistikken til fag- og forskingsbiblioteka blir innrapporterte elektronisk. Det er Nasjonalbiblioteket som i det store og heile handsamar og kvalitetssikrar folkebibliotekstatistikken og statistikken for fag- og forskingsbiblioteka. SSB får ei elektronisk fil frå Nasjonalbiblioteket og går gjennom kvaliteten ein gong til før data blir publiserte.

9.2.3. Omgrep og definisjonar

Dei følgjande definisjonane er henta frå Nasjonalbibliotekets rettleiingar til utfylling av statistikkskjema (Nasjonalbiblioteket 2012).

- Besøk*
- *Folkebibliotekstatistikken:* Eit bibliotekbesøk vil seie at ein person går inn i lokala til folkebiblioteket for å nytte tilbodet til biblioteket. Rutinane til folkebiblioteka for registrering/teljing av besøk kan variere noko. Det er to måtar å telje besøk i folkebiblioteka på, enten ved kontinuerleg teljing eller ved stikkprøveundersøkingar:
    - a) Manuell teljing to veker i året (stikkprøveteljing). Frå denne teljinga bereknar ein det årlege talet på besøk etter ein gitt formel forklart i rettleiinga.
    - b) Mekanisk/automatisk teljing. Tala kan vere noko usikre, og manuell teljing kan nyttast for å korrigere eventuelle feilkjelder. Ein reknar likevel med at tala på besøk er truverdige.
  - *Fag- og forskingsbibliotekstatistikken:* Talet på registrerte besøk baserer seg på teljeapparat. Kvar bibliotekering rapporterer registrerte besøk. Dersom trafikken til biblioteket berre blir registrert på veg inn eller ut, oppgir ein det registrerte talet utan omrekningsfaktor. Det registrerte talet for trafikk både ut og inn delast på to.
- Utlån*
- *Folkebibliotekstatistikken:* Ein tel utlån av medium frå den faste bestanden ved avdelinga og frå sirkulasjons- eller depotsamlingar. Dette inkluderer utlån til andre bibliotek ved fjernlån. I bibliotek med fotomekanisk utlånssystem eller som ikkje fører ein spesifisert utlånssystem, kan spesifisering av utlån til barn/vaksne og på det einskilde medium gjerast ved stikkprøveundersøkingar. Nasjonalbiblioteket definerer utlån som førstegongslån og fornyingar. Men det har ikkje vore tradisjon å skilje desse i statistikken. Fleire detaljar om korleis ein tel utlån finn vi i rettleiinga for folkebibliotekstatistikken.
  - *Fag- og forskingsbibliotekstatistikken:* Lokale utlån er lån innanfor eit bibliotek under den same administrative eininga, i tillegg til lån til enkeltpersonar eller andre institusjonar (ikkje bibliotek) utanfor denne eininga som vender seg direkte til biblioteket. Fjernlån er lån frå eit bibliotek til eit anna bibliotek under anna administrativ eining. I 2009 inneheld posten totale fjernlån også utsende originaldokument og kopiar til folkebibliotek (felt 152 i statistikkskjema). Dette feltet er såleis dobbeltregistrert i 2009, og fjernlånstala for 2009 kan derfor ikkje heilt samanliknas med tala i dei andre åra.

9.3. Pliktavlevering

Pliktavlevert materiale til Nasjonalbiblioteket er regulert i eiga lov. Formålet med lov om pliktavlevering er å tryggje avleveringa av dokument med allmenn tilgjengeleg informasjon til nasjonale samlingar, slik at det blir mogeleg å ta vare

på desse vitnemåla om norsk kultur og samfunnsliv og gjere dei tilgjengelege som kjeldemateriale for forskning og dokumentasjon.

Noreg har hatt pliktavlevering heilt sidan 1697. Formålet med dei ulike lovpåboda har variert frå sensur via dokumentasjon av styresmaktenes arbeid til den kulturelle målsetjinga i dag. 1. juli 1990 tok *lov om avleveringsplikt for allment tilgjengelege dokument av 9. juni 1989 nr. 32* til å gjelde. Denne lova avløyste den gamle pliktavleveringslova frå 1939. Alle dokumenta som er laga for spreing ut over ein privat krins, er avleveringspliktige uavhengig av medietype, også digitale dokument, både dokument på fysisk lagringsmedium og digitale filer.

Småtrykk i statistikken for det pliktavleverte materialet er den typen materiale som går inn i den såkalla Småtrykksamlinga. I denne samlinga blir dokumenta grupperte etter utgivar, og dei einskilde dokumenta blir ikkje gitt ei bibliografisk forklaring.

Avlevering av kringkasting

Etter pliktavleveringslova skal Nasjonalbiblioteket ta imot alt Norsk rikskringkasting (NRK) sender, både rikssendingar og lokalsendingar.

Nasjonalbiblioteket kan krevje avlevering frå andre kanalar som har konsesjon i Noreg. Førebels blir det kravd inn riksdekkjande sendingar, det vil seie TV2, TVNorge, P4 og Kanal 24. Lokal-TV leverer inn materiale fem veker i året, dei med vekenummer som endar på 0. Dokumenta skal avleverast utan vederlag. Nasjonalbiblioteket tek imot pliktavleverte opptak frå norske kringkastarar, arkiverer dei og gjer kopiar tilgjengelege for forskning og dokumentasjon innanfor rammene av pliktavleveringslova og dei opphavsrettslege reglane som gjeld til kvar tid (Nasjonalbiblioteket).

9.4. Kulturbruksundersøkingane

Statistisk sentralbyrå gjennomfører kvart fjerde år ei utvalsundersøking, der personar i alderen 9-79 år blir spurde om bruken av ulike kulturtilbod. Siste tilgjengelege resultat er publiserte i Norsk kulturbarometer 2008.

Referansar

Nasjonalbiblioteket 2012: (<http://www.nb.no/bibliotekstatistikk>)
 Nasjonalbiblioteket 2012: (<http://www.nb.no/fag/for-utgivere-og-trykkeri/pliktavlevering>)

Meir informasjon

Buskoven, Nina Kristin (2006): *Undersøkelse om bibliotekbruk*, Rapport 2006/14, Statistisk sentralbyrå. (http://www.ssb.no/emner/07/02/30/rapp_200614)
 Statistisk sentralbyrå (12. september 2008): «Mange medlemmer, færre aktive». (<http://www.ssb.no/orgakt/arkiv/art-2008-09-12-01.html>)
 Statistisk sentralbyrå (5. juli 2011): «Nedgang i talet på bøker og tidsskrift i fjor». (<http://www.ssb.no/ffbibl>)
 Statistisk sentralbyrå (2012): *Kulturstatistikk 2010*, Statistiske analysar 127. (<http://www.ssb.no/publikasjoner/>)
 Vaage, Odd Frank (2009): *Norsk kulturbarometer 2008*, Statistiske analysar 107, Statistisk sentralbyrå. (<http://www.ssb.no/kulturbar>)
 Vaage, Odd Frank (2009): *Kultur- og mediebruk blant personer med innvandrerbakgrunn*, Rapport 2009/29, Statistisk sentralbyrå. (http://www.ssb.no/emner/07/02/rapp_200929)

Tabell 9.2. Folkebibliotek. Utlån av bøker, etter fylke. 1999-2011

	I alt	Per innbyggjar	Vaksne			Barn		
			I alt	Faglitteratur	Skjønnlitteratur	I alt	Faglitteratur	Skjønnlitteratur
1999	18 522 095	4,2	10 875 116	5 220 853	5 654 263	7 646 979	1 439 765	6 207 214
2001	17 898 878	4,0	10 868 812	4 987 725	5 699 087	7 212 066	1 343 978	5 868 088
2003	18 361 942	4,0	10 766 452	4 977 985	5 788 467	7 595 490	1 435 071	6 160 419
2005	17 897 958	3,9	10 065 467	4 617 521	5 447 946	7 832 491	1 394 038	6 438 453
2006	17 238 496	3,7	9 637 697	4 254 801	5 382 896	7 600 799	1 317 497	6 283 302
2007	16 954 660	3,6	9 410 966	4 059 449	5 351 517	7 543 694	1 271 162	6 272 532
2008 ¹	17 107 927	3,6	9 387 638	4 002 438	5 385 200	7 720 289	1 278 465	6 441 824
2009 ²	17 283 494	3,6	9 451 331	3 945 724	5 505 607	7 832 163	1 273 357	6 558 806
2010	17 184 397	3,5	9 190 205	3 786 090	5 404 115	7 994 192	1 275 745	6 718 447
2011 ³	17 085 783	3,4	8 144 306	3 651 508	5 289 969	8 144 306	1 270 437	6 873 869
2011								
Østfold	913 417	3,3	508 843	186 700	322 143	404 574	67 219	337 355
Akershus	1 806 493	3,3	929 523	413 680	515 843	876 970	122 514	754 456
Oslo	1 786 970	3,0	943 689	450 263	493 426	843 281	132 423	710 858
Hedmark	697 957	3,6	352 343	142 226	210 117	345 614	54 114	291 500
Oppland	679 878	3,7	369 286	136 603	232 683	310 592	48 998	261 594
Buskerud	875 103	3,4	463 995	178 287	285 708	411 108	63 687	347 421
Vestfold	1 033 595	4,4	570 662	241 015	329 647	462 933	70 197	392 736
Telemark	635 605	3,8	348 442	135 614	212 828	287 163	45 190	241 973
Aust-Agder	394 482	3,6	198 920	73 552	125 368	195 562	29 405	166 157
Vest-Agder	692 853	4,0	341 486	123 470	218 016	351 367	51 037	300 330
Rogaland	1 817 095	4,2	887 053	368 046	519 007	930 042	137 687	792 355
Hordaland	1 610 836	3,3	873 689	385 905	487 784	737 147	130 230	606 917
Sogn og Fjordane	374 790	3,5	179 435	60 131	119 304	195 355	32 066	163 289
Møre og Romsdal	784 408	3,1	402 702	123 458	279 244	381 706	59 320	322 386
Sør-Trøndelag	1 072 403	3,6	577 910	247 892	330 018	494 493	71 321	423 172
Nord-Trøndelag	456 608	3,5	238 300	81 307	156 993	218 308	40 984	177 324
Nordland	695 732	2,9	375 799	133 898	241 901	319 933	53 893	266 040
Troms Romsa	516 583	3,3	239 723	112 241	127 482	276 860	42 595	234 265
Finnmark Finnmarku	233 162	3,2	135 299	55 191	80 108	97 863	17 160	80 703
Svalbard	7 813	3,9	4 378	2 029	2 349	3 435	397	3 038

¹ To bibliotek har ikkje levert statistikk for 2008. ² Tre bibliotek har ikkje levert tal for utlån, eitt bibliotek har ikkje utlånstal fordelt på medietypar. ³ Eitt bibliotek manglar tal for utlån.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabell 9.3. Folkebibliotek. Utlån av andre medium², etter fylke. 1999-2011

	I alt	Per innbyggjar	Fonogram		Film	Andre medium ³
			Musikk	Lydbøker		
1999	4 477 201	1,0	745 571	1 015 203	2 132 970	576 455
2001	5 568 788	1,2	978 990	1 253 371	2 713 974	622 453
2003	6 465 431	1,4	1 150 141	1 494 525	3 151 803	668 962
2005	7 002 832	1,5	1 184 262	1 764 900	3 421 881	631 789
2006	6 874 530	1,5	1 070 173	1 848 534	3 415 736	540 053
2007	7 022 368	1,5	1 048 595	2 038 320	3 384 657	550 796
2008 ¹	7 438 085	1,6	1 075 837	2 146 986	3 626 035	589 227
2009 ⁴	7 878 858	1,6	1 041 721	2 188 815	4 077 536	570 786
2010	7 710 201	1,6	851 344	2 118 988	4 078 056	661 813
2011 ⁵	7 891 603	1,6	811 901	2 057 138	4 235 024	787 540
2011						
Østfold	417 812	1,5	29 487	107 113	231 509	49 703
Akershus	963 290	1,8	87 159	279 160	519 106	77 865
Oslo	858 279	1,4	177 819	154 666	473 418	52 376
Hedmark	269 290	1,4	18 937	78 855	137 836	33 662
Oppland	253 674	1,4	13 291	85 102	129 216	26 065
Buskerud	381 067	1,5	28 902	110 598	200 724	40 843
Vestfold	458 051	2,0	33 298	132 526	260 917	31 310
Telemark	295 619	1,7	22 048	84 226	156 326	33 019
Aust-Agder	162 513	1,5	7 787	44 909	82 778	27 039
Vest-Agder	292 295	1,7	11 773	86 387	164 979	29 156
Rogaland	899 747	2,1	102 642	194 234	524 559	78 312
Hordaland	824 487	1,7	127 614	185 224	387 769	123 880
Sogn og Fjordane	126 761	1,2	7 241	37 465	68 316	13 739
Møre og Romsdal	285 787	1,1	13 812	90 226	160 812	20 937
Sør-Trøndelag	581 557	2,0	82 693	154 434	305 267	39 163
Nord-Trøndelag	181 911	1,4	10 118	55 130	88 482	28 181
Nordland	277 286	1,2	11 402	94 353	147 982	23 549
Troms Romsa	255 034	1,6	18 173	55 053	136 189	45 619
Finmark Finnmarku	100 342	1,4	7 697	26 474	53 349	12 822
Svalbard	6 801	3,4	8	1 003	5 490	300

¹To bibliotek har ikkje levert statistikk for 2008. ²Ikkje registrert ved alle biblioteka. ³Notar, foto, mikroformer, multimediesett, grafikk, dias-seriar, osv. Einingar som blir utlånt sjølvstendig, reknast som eitt utlån. ⁴Tre bibliotek har ikkje levert tal for utlån, eitt bibliotek har ikkje utlånstal fordelt på medietypar. ⁵Eitt bibliotek har ikkje levert tal for utlån.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabell 9.4. Folkebibliotek. Besøk totalt og besøk per innbyggjar, etter fylke. 2007-2011

	Besøk totalt					Besøk per innbyggjar				
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
Totalt	1 21 994 598	2 22 036 617	3 22 295 144	4 21 471 237	5 21 811 532	4,7	4,7	4,7	4,4	4,4
Østfold	986 674	978 502	859 618	824 716	932 886	3,8	3,7	3,2	3,0	3,4
Akershus	2 577 579	2 568 490	2 608 223	2 508 079	2 418 782	5,1	5,0	4,9	4,7	4,4
Oslo	2 500 600	2 500 027	2 525 629	2 405 552	2 225 286	4,6	4,5	4,4	4,1	3,7
Hedmark	815 239	785 397	905 561	711 134	725 280	4,3	4,2	4,8	3,7	3,8
Oppland	685 664	722 864	711 540	717 040	790 291	3,8	3,9	3,9	3,9	4,2
Buskerud	1 071 620	1 157 549	1 208 614	1 128 378	1 099 216	4,3	4,6	4,8	4,4	4,2
Vestfold	1 046 356	1 106 219	1 085 769	1 055 316	1 020 733	4,7	4,9	4,7	4,6	4,4
Telemark	822 188	802 838	817 976	817 373	797 148	5,0	4,8	4,9	4,9	4,7
Aust-Agder	561 573	525 671	558 768	527 264	565 717	5,4	5,0	5,2	4,9	5,1
Vest-Agder	938 138	918 574	953 374	927 927	995 553	5,7	5,5	5,7	5,5	5,8
Rogaland	2 101 190	2 146 644	2 163 896	2 223 327	2 331 373	5,2	5,2	5,2	5,2	5,3
Hordaland	2 166 524	2 112 299	2 216 446	2 098 625	2 178 246	4,7	4,6	4,7	4,4	4,5
Sogn og Fjordane	460 012	402 906	415 147	491 985	509 984	4,3	3,8	3,9	4,6	4,7
Møre og Romsdal	815 781	790 877	891 375	768 110	820 284	3,3	3,2	3,6	3,1	3,2
Sør-Trøndelag	1 668 135	1 608 831	1 670 173	1 520 362	1 570 945	6,0	5,7	5,8	5,2	5,3
Nord-Trøndelag	670 282	759 125	651 678	651 119	719 982	5,2	5,9	5,0	5,0	5,4
Nordland	914 091	861 195	899 104	887 002	869 061	3,9	3,7	3,8	3,8	3,7
Troms Romsa	844 863	970 707	889 081	861 272	895 841	5,5	6,3	5,7	5,5	5,7
Finmark Finnmarku	335 447	305 370	246 599	329 306	327 294	4,6	4,2	3,4	4,5	4,5
Svalbard	12 642	12 532	16 573	17 350	17 630	..	..	8,0	8,5	8,7

¹19 bibliotek har ikkje rapportert tal på besøk. ²To bibliotek har ikkje levert statistikk, og 22 bibliotek manglar tal på besøk for 2008. ³29 bibliotek manglar tal på besøk. ⁴38 bibliotek har ikkje rapportert tal på besøk. ⁵27 bibliotek har ikkje rapportert tal på besøk.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabell 9.5. Folkebibliotek. Bøker og anna materiale, etter fylke. 1999-2011

	Bibliotek i alt ¹	Bokbestand per 31.12. i alt	Aviser og tidsskrifter	Fonogram		Film	Andre medium
				Musikk	Lydbøker		
1999	1 047	20 787 772	45 232	299 443	233 172	181 733	463 046
2001	974	20 642 273	42 093	330 268	285 627	240 526	478 852
2003	892	20 488 405	40 751	371 837	359 769	309 222	451 843
2005	832	20 060 340	36 158	447 621	448 245	407 827	478 966
2006	815	19 923 195	34 866	470 286	489 429	460 442	481 253
2007	807	19 738 178	34 447	508 922	536 492	500 752	469 114
2008 ²	798	19 538 744	32 382	548 014	575 931	538 221	500 990
2009 ³	784	19 266 727	32 402	594 101	603 236	576 088	511 416
2010	768	19 051 387	29 646	644 644	630 330	614 773	491 058
2011 ⁴	744	18 618 559	29 619	675 697	654 793	659 061	504 353
2011							
Østfold	23	788 354	1 431	26 925	31 419	27 982	15 842
Akershus	35	1 213 297	2 068	62 109	62 337	56 265	37 866
Oslo	18	1 234 248	924	53 196	28 229	44 212	43 002
Hedmark	33	923 033	1 814	27 811	29 577	26 426	49 428
Oppland	41	1 028 745	1 309	20 975	37 216	27 517	14 781
Buskerud	39	842 314	1 478	32 003	31 454	31 314	27 254
Vestfold	17	736 120	1 249	25 500	30 433	29 895	25 731
Telemark	31	885 544	1 130	30 553	24 470	29 635	20 554
Aust-Agder	23	496 692	1 436	14 887	14 878	16 681	11 888
Vest-Agder	35	764 659	947	20 812	24 570	24 700	10 936
Rogaland	50	1 585 918	2 570	88 966	63 054	75 094	45 877
Hordaland	61	1 580 048	2 235	77 489	54 047	57 491	69 801
Sogn og Fjordane	55	885 867	1 451	23 780	23 798	27 906	14 434
Møre og Romsdal	67	1 337 469	1 764	32 560	40 588	36 079	18 975
Sør-Trøndelag	42	904 585	1 450	40 482	49 365	39 093	16 550
Nord-Trøndelag	34	670 987	1 117	20 553	25 656	22 386	14 891
Nordland	72	1 402 710	2 556	34 791	47 333	42 775	25 538
Troms Romsa	40	734 249	1 709	21 357	20 645	27 116	30 949
Finmark Finnmárku	27	582 687	935	20 943	14 766	15 163	9 873
Svalbard	1	21 033	46	5	958	1 331	183

¹Inkludert hovudbibliotek. ²To bibliotek har ikkje levert statistikk for 2008. ³Fem bibliotek manglar tal for tilvekst, og tre bibliotek manglar tal for bestand. ⁴To bibliotek manglar tal for tilvekst, og eitt bibliotek manglar tal for bestand.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabell 9.6. Folkebibliotek. Bøker for vaksne og barn, etter fylke. 1999-2011

	Bøker for vaksne ¹			Bøker for barn ¹		
	I alt	Faglitteratur	Skjønnlitteratur	I alt	Faglitteratur	Skjønnlitteratur
1999	14 892 045	6 815 455	8 076 590	5 895 727	1 210 673	4 685 054
2001	14 694 512	6 849 363	7 845 149	5 947 761	1 248 998	4 698 763
2003	14 395 902	6 697 422	7 698 480	6 092 503	1 317 898	4 774 605
2005	13 935 928	6 537 282	7 398 646	6 124 412	1 339 501	4 784 911
2006	13 746 458	6 416 206	7 330 252	6 176 737	1 350 669	4 826 068
2007	13 531 279	6 299 185	7 232 094	6 206 899	1 353 134	4 853 765
2008 ²	13 327 904	6 196 286	7 131 618	6 210 840	1 349 917	4 860 923
2009 ³	13 009 085	6 084 397	6 924 688	6 257 642	1 368 108	4 889 534
2010	12 762 393	5 910 589	6 851 804	6 288 994	1 389 986	4 899 008
2011 ⁴	12 353 439	5 738 075	6 615 364	6 265 120	1 388 711	4 876 409
2011						
Østfold	543 337	262 533	280 804	245 017	56 881	188 136
Akershus	798 770	402 296	396 474	414 527	99 717	314 810
Oslo	775 432	463 819	311 613	458 816	121 989	336 827
Hedmark	643 312	304 072	339 240	279 721	66 857	212 864
Oppland	676 772	311 727	365 045	351 973	79 038	272 935
Buskerud	537 937	240 809	297 128	304 377	70 787	233 590
Vestfold	507 377	275 993	231 384	228 743	54 499	174 244
Telemark	628 963	303 755	325 208	256 581	57 071	199 510
Aust-Agder	329 147	133 874	195 273	167 545	35 598	131 947
Vest-Agder	479 527	213 939	265 588	285 132	59 564	225 568
Rogaland	1 007 729	497 945	509 784	578 189	124 965	453 224
Hordaland	1 052 203	506 050	546 153	527 845	120 173	407 672
Sogn og Fjordane	560 782	205 014	355 768	325 085	61 852	263 233
Møre og Romsdal	910 201	363 468	546 733	427 268	86 270	340 998
Sør-Trøndelag	606 420	244 753	361 667	298 165	59 271	238 894
Nord-Trøndelag	430 613	189 082	241 531	240 374	52 039	188 335
Nordland	964 780	409 983	554 797	437 930	88 959	348 971
Troms Romsa	477 004	226 466	250 538	257 245	53 291	203 954
Finmark Finnmarku	409 125	174 879	234 246	173 562	38 280	135 282
Svalbard	14 008	7 618	6 390	7 025	1 610	5 415

¹ Nokre bibliotek skil ikkje mellom bøker for vaksne og bøker for barn, og heller ikkje mellom faglitteratur og skjønnlitteratur. ² To bibliotek har ikkje levert statistikk for 2008. ³ Fem bibliotek manglar tal for tilvekst, og tre bibliotek manglar tal for bestand. ⁴ To bibliotek manglar tal for tilvekst, og eitt bibliotek manglar tal for bestand.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabell 9.7. Folkebibliotek. Driftsutgifter, etter fylke. 1999-2011

	Driftsutgifter i alt	Lønn og sosiale utgifter	Andre driftsutgifter	Utgifter til bøker, aviser og anna materiell			Driftsutgifter per innbyggjar
				I alt	Bøker, aviser og tidsskrifter	Andre medium	
				Mill. kr			Kroner
1999	899 477	548 115	216 408	134 956	126 882	8 073	202,3
2001	992 733	610 248	246 394	136 091	126 880	9 211	220,4
2003	1 064 708	669 868	260 851	133 989	121 657	12 332	233,9
2005	1 099 484	688 654	276 949	133 880	119 955	13 926	238,7
2006	1 136 984	720 734	276 679	139 571	122 954	16 048	245,0
2007	1 179 656	765 755	269 054	144 847	127 643	¹ 17 204	252,0
2008 ²	1 270 501	834 455	293 158	142 888	126 005	³ 16 883	268,2
2009 ⁴	1 318 694	875 842	300 194	142 658	126 098	⁵ 16 559	274,8
2010 ⁶	1 342 074	896 889	305 437	139 748	123 720	⁷ 16 028	276,3
2011 ⁸	1 393 736	941 632	312 645	139 459	124 387	⁹ 15 072	283,3
2011							
Østfold	61 073	47 910	6 824	6 339	5 879	460	222,2
Akershus	149 139	102 070	33 787	13 282	12 674	608	273,3
Oslo	180 633	122 258	48 307	10 068	8 091	1 977	301,4
Hedmark	51 283	38 181	7 144	5 958	5 477	481	267,6
Oppland	54 007	34 276	12 626	7 105	6 344	761	290,2
Buskerud	76 507	51 002	19 278	6 227	5 715	512	293,0
Vestfold	67 384	49 548	10 791	7 045	6 200	845	288,3
Telemark	49 614	36 030	7 857	5 727	5 417	310	293,3
Aust-Agder	31 844	23 917	4 563	3 364	3 074	290	289,4
Vest-Agder	52 726	35 077	11 908	5 741	4 982	759	305,8
Rogaland	124 380	83 942	25 077	15 361	13 213	2 148	285,2
Hordaland	136 576	84 381	38 866	13 329	11 539	1 790	282,0
Sogn og Fjordane	36 764	24 826	7 518	4 420	4 008	412	341,2
Møre og Romsdal	64 224	44 705	11 820	7 699	7 201	498	253,0
Sør-Trøndelag	77 691	44 956	24 557	8 178	7 075	1 103	264,2
Nord-Trøndelag	37 667	22 879	10 962	3 826	3 144	682	285,1
Nordland	62 287	43 042	11 022	8 223	7 380	843	262,5
Troms Romsa	43 098	30 492	7 963	4 643	4 272	371	273,6
Finmark Finnmarku	34 813	21 118	10 993	2 702	2 480	222	474,2
Svalbard	2 026	1 022	782	222	222	-	1 004,5

¹ 231 bibliotek har levert data, resten har ført utgifter til andre medium i kategorien bøker, aviser, tidsskrifter. ² To bibliotek har ikkje levert statistikk for 2008.

³ 218 bibliotek har levert data, resten har ført utgifter til andre medium i kategorien bøker, aviser, tidsskrifter. ⁴ Tre bibliotek har ikkje levert rekneskapstal

(statistikk) for 2009. ⁵ 216 bibliotek har levert data, resten har ført utgifter til andre medium i kategorien bøker, aviser, tidsskrifter. ⁶ Atte bibliotek har ikkje levert rekneskapstal (statistikk) for 2010. ⁷ 208 bibliotek har levert data, resten har ført utgifter til andre medium i kategorien bøker, aviser, tidsskrifter. ⁸ Fire bibliotek har ikkje levert rekneskapstal (statistikk) for 2011. ⁹ 210 bibliotek har levert data, resten har ført utgifter til andre medium i kategorien bøker, aviser, tidsskrifter.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabell 9.8. Fylkesbibliotek. Utlån og rekneskap. 2000-2011

	Utlån			Rekneskap	
	Samla utlån (fjernlån og direkte utlån)	Fjernlån frå egne og primærbiblioteka sine samlingar	Utlån frå mobile einingar	Brutto driftsutgifter	Utgifter til bøker og anna materiell
	1 000 kroner				
2000	824 147	224 560	432 009	95 884	11 667
2001	808 578	220 743	430 857	101 510	12 335
2002	823 574	220 124	449 789	104 001	11 274
2003 ¹	821 513	208 193	471 764	112 094	10 391
2004 ²	755 857	200 326	427 073	113 264	10 167
2005	707 471	195 042	366 328	111 429	9 823
2006 ^{3,4}	651 419	176 082	348 016	105 383	9 924
2007	638 897	175 932	343 484	121 793	10 456
2008	633 249	188 822	342 137	119 501	9 197
2009	603 752	177 549	305 305	126 918	8 988
2010	543 548	198 709	233 119	126 924	8 261
2011	502 468	188 529	215 585	⁵ 134 590	7 952
2011					
Østfold	7 143	594	-	9 079	193
Akershus	191 306	48 287	107 732	14 430	1 520
Hedmark	6 842	6 746	-	5 426	25
Oppland	25 748	7 424	18 048	6 362	222
Buskerud	27 078	9 644	17 428	7 390	334
Vestfold	8	8	-	6 536	98
Telemark	40 847	20 326	-	5 931	400
Aust-Agder	-	-	-	5 059	114
Vest-Agder	-	-	-	3 770	-
Rogaland	-	-	-	4 600	-
Hordaland	23 026	-	21 136	5 790	452
Sogn og Fjordane	27 857	2 912	21 159	7 517	310
Møre og Romsdal	15 010	11 263	-	7 020	386
Sør-Trøndelag	51 048	15 333	18 302	8 750	630
Nord-Trøndelag	17 299	11 373	-	5 605	396
Nordland	47 741	35 632	11 644	12 825	1 363
Troms Romsa	4 299	3 914	136	10 567	989
Finmark Finnmárku	17 216	15 073	-	7 902	520

¹ Utlånstal for Rogaland er ikkje med i totaltala. ² Rogaland har sett bort utlånsværksemda til Stavanger bibliotek. ³ Eitt bibliotek har ikkje levert tal. ⁴ Nokre fylkesbibliotek har heilt eller delvis sett bort utlån/fjernlån til eit folkebibliotek. ⁵ Talet er litt høgare enn summen av delsummene pga. avrunding. Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabell 9.9. Skolebibliotek. Grunnskolar. Bokbestand og utlån, etter fylke. 1999-2010

	Bokbestand		Utlån	
	I alt	Per elev	I alt	Per elev
1999	8 312 307	15,0	4 617 603	8,3
2001	8 387 702	15,6	4 643 988	8,6
2002	8 690 591	15,1	4 846 570	8,4
2004	8 997 164	17,3	5 593 048	10,7
2005	8 864 430	16,7	5 803 073	10,9
2006	9 497 960	17,5	6 001 151	11,0
2007 ¹	9 459 703	18,8	6 353 974	12,6
2008 ²	9 918 321	19,4	6 522 281	12,8
2009 ³	10 030 268	20,2	6 452 717	13,0
2010 ⁴	10 094 757	20,1	6 913 377	13,8
2010				
Østfold	500 476	15,7	389 995	12,3
Akershus	1 218 069	19,6	1 052 951	17,0
Oslo	644 690	13,5	705 207	14,7
Hedmark	399 982	20,6	279 290	14,4
Oppland	453 665	22,9	255 521	12,9
Buskerud	371 230	16,0	285 969	12,3
Vestfold	512 481	20,2	329 423	13,0
Telemark	297 901	18,9	153 580	9,8
Aust-Agder	239 093	15,8	255 644	16,9
Vest-Agder	553 516	24,8	378 286	17,0
Rogaland	1 091 781	21,9	760 517	15,2
Hordaland	1 124 901	21,6	781 854	15,0
Sogn og Fjordane	213 583	25,5	91 424	10,9
Møre og Romsdal	542 183	18,6	260 300	8,9
Sør-Trøndelag	725 450	24,8	399 732	13,7
Nord-Trøndelag	274 640	19,4	133 939	9,4
Nordland	358 762	20,7	165 090	9,5
Troms Romsa	424 004	30,7	159 974	11,6
Finmark Finnmárku	148 350	24,5	74 681	12,3

¹ Datagrunnlaget omfattar dei skolebiblioteka som leverte statistikk. Etter ei oversikt frå ABM-utvikling leverte om lag 83 prosent av skolebiblioteka statistikk i 2007. 138 av skolebiblioteka i datagrunnlaget leverte ikkje tal på elevar, og med nokre få unntak er det for desse henta elevtal frå Grunnskolen informasjonssystem (GSI). ² Om lag 86 prosent av 3 095 grunnskolar har levert statistikk, og 197 skolar opplyste at dei ikkje har hatt eige skolebibliotek i rapporteringsåret. Datagrunnlaget femner dei skolebiblioteka som leverte tilstrekkeleg med tal til å kome med i datagrunnlaget, om lag 84 prosent av skolebiblioteka. Av desse leverte 122 skolar ikkje tal på elevar. Tal frå Grunnskolenes statistikkinnrapportering (GSI) er, med nokre få unntak, brukt for desse skolane. ³ Tabellen femner skolebiblioteka som leverte data. Av dei skolane som leverte data, var det 111 som ikkje leverte tal på elevar. Tal frå Grunnskolenes statistikkinnrapportering (GSI) er, med tre unntak, brukt for desse skolane. ⁴ Etter ei oversikt frå Nasjonalbiblioteket leverte 84,5 prosent av 2 973 skolar informasjon om bibliotektilbodet ved skolen. Datagrunnlaget femner skolebiblioteka som hadde eige skolebibliotek eller kombinasjonsbibliotek med folkebibliotek og leverte tilstrekkeleg med data til å vere med i datagrunnlaget.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabell 9.10. Skolebibliotek. Vidaregåande skolar. Bokbestand og utlån, etter fylke. 1999-2011

	Bokbestand		Utlån			
	I alt	Per elev	I alt	Utlån bøker	Utlån AV-medium	Per elev
1999	2 193 001	13,7	655 217	615 342	42 125	4,1
2001	2 302 735	14,7	724 526	661 115	63 411	4,6
2002	2 447 234	15,3	723 673	650 895	72 778	4,5
2004	2 624 550	16,2	787 369	651 439	135 930	4,9
2005	2 653 179	16,1	794 472	641 155	151 317	4,8
2006	2 795 873	16,3	830 898	662 028	168 870	4,8
2007 ¹	2 931 060	16,5	929 734	688 762	240 972	5,2
2008 ²	2 955 550	16,7	980 813	708 553	272 260	5,6
2009 ³	3 169 403	17,5	1 120 715	765 853	354 862	6,2
2010 ⁴	3 201 050	17,7	1 090 670	753 030	337 640	6,0
2011 ⁵	3 382 351	17,9	1 088 385	807 763	280 622	5,8
2011						
Østfold	156 390	14,7	53 190	37 816	15 374	5,0
Akershus	399 345	18,5	118 426	95 990	22 436	5,5
Oslo	198 741	12,7	71 289	58 213	13 076	4,6
Hedmark	127 435	18,1	28 217	21 254	6 963	4,0
Oppland	120 165	16,1	29 597	20 875	8 722	4,0
Buskerud	160 461	16,9	56 767	44 640	12 127	6,0
Vestfold	135 732	15,6	60 085	38 232	21 853	6,9
Telemark	126 135	17,7	37 332	23 945	13 387	5,2
Aust-Agder	79 494	18,2	15 253	12 532	2 721	3,5
Vest-Agder	114 986	16,1	47 763	26 224	21 539	6,7
Rogaland	293 042	16,2	82 410	64 366	18 044	4,6
Hordaland	250 109	12,4	41 510	22 349	19 161	2,1
Sogn og Fjordane	87 205	18,4	21 584	19 455	2 129	4,5
Møre og Romsdal	154 336	16,7	44 309	36 376	7 933	4,8
Sør-Trøndelag	192 847	16,5	66 767	37 235	29 532	5,7
Nord-Trøndelag	136 924	22,2	61 737	50 806	10 931	10,0
Nordland	337 069	33,6	170 154	127 826	42 328	17,0
Troms Romsa	213 416	31,6	63 918	55 367	8 551	9,5
Finnmark Finnmarku	98 519	34,5	18 077	14 262	3 815	6,3

¹ 415 av 480 skolar svarte på statistikken, det vil seie ein svarprosent på om lag 86,5 prosent. Av dei 415 var det 27 skolar som svarte at dei ikkje hadde skolebibliotek i rapporteringsåret. Datagrunnlaget femner dei skolane som leverte statistikk. Av skolane i datagrunnlaget var det 61 som ikkje leverte tal på elevar. For desse er, med nokre få unntak, elevtal frå statistikken for 2006 nytta. ² 425 av 464 skolar svarte på statistikken, som tilsvarer ein svarprosent på om lag 91,5 prosent. Av desse opplyste 50 skolar at dei ikkje har eige skolebibliotek. Datagrunnlaget femner dei skolane som leverte statistikkdata, og dekkjer minst 89 prosent av skolebiblioteka. 27 av skolane leverte ikkje tal på elevar. For desse er, med få unntak, elevtal frå statistikken for 2007 nytta. ³ Om lag alle skolebiblioteka ved offentlege vidaregåande skolar har levert data. Av skolane i datagrunnlaget var det 24 som ikkje leverte tal på elevar. For desse er elevtal frå fjoråret brukt. ⁴ Nær alle offentlege skolebibliotek har levert data. Av skolane i datagrunnlaget var det 27 som ikkje leverte tal på elevar. For desse er elevtal frå fjoråret brukt. ⁵ Av 457 skolar var det 50 som ikkje svarte på undersøkinga. 35 av skolane som svarte, oppgav at dei ikkje hadde skolebibliotek, og 3 leverte ikkje statistikk. Ein skal også vere merksam på at nokre skolar har teke med pensumbøker i tala for bestand og utlån.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabell 9.11. Fængselsbibliotek¹. Bestand og utlån. 2001-2011

	Fængselsbibliotek, i alt	Bøker og AV-medium i alt	Utlån				Per innsett ²
			I alt	Faglitteratur	Skjønnlitteratur	AV-medium	
2001	14	74 299	129 658	67 888	42 081	19 689	89,2
2002	15	76 998	136 630	66 355	50 931	19 344	86,4
2003	15	77 966	139 460	65 493	47 799	26 168	86,7
2004	15	80 466	158 573	72 985	49 477	36 111	100,1
2005	13	80 785	144 711	59 536	38 508	46 667	87,3
2006	15	88 128	141 895	61 441	34 476	45 978	77,4
2007	15	95 713	166 412	67 817	37 715	60 880	³ 92,3
2008	22	117 323	200 301	60 551	40 370	99 380	⁴ 86,4
2009	23	123 914	241 318	66 997	46 895	127 426	100,2
2010	27	141 020	256 583	60 132	50 351	146 100	97,8
2011	36	164 865	290 168	53 159	51 775	185 234	99,1

¹ Berre bibliotek som var i drift per 1. januar, er tekne med. Eitt fængsel nyttar medium som blir deponerte av folkebibliotek. ² Utlån per innsett blir rekna ut på bakgrunn av talet på innsette per 1. januar. ³ Endringa i utlån per innsett er ikkje reell, då ein for 2007 berre hadde tal for oktober til desember, og såleis for låge utlånstal i 2007. ⁴ Endringar i talet på innsette gav eit for høgt utlån per innsett i 2007. Nedgangen i talet på utlån per innsett er difor ikkje reell.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabell 9.12. Fag- og forskningsbibliotek. Hovudtabell. 2011

	I alt	Nasjonalbiblioteket	Bibliotek ved universitet og høgscolar ^{1,2}	Bibliotek ved helseinstitusjonar	Andre offentlege spesialbibliotek	Andre private spesialbibliotek
Bibliotek i alt³	314	1	146	36	109	22
Samlingar						
Fysiske einingar	29 544 934	9 717 781	14 914 386	287 615	3 887 754	737 398
Bøker og periodika, tal på bind i alt	20 020 128	3 298 370	12 659 435	286 272	3 146 603	629 448
Av dette						
På opne hyller	3 181 521	6 855	2 200 243	127 205	744 738	102 480
Brutto tilvekst	383 863	110 535	208 014	6 509	49 473	9 332
Manuskript	266 845	152 759	48 622	1	8 510	56 953
Mikroformer	1 258 855	291 843	400 176	-	533 699	33 137
Musikaliar	259 005	75 805	172 340	2	10 337	521
AV-dokument	1 263 001	1 009 912	206 835	1 112	41 656	3 486
Grafisk og kartografisk materiale	3 185 516	2 373 994	745 933	5	59 321	6 263
Patent	655 000	-	650 000	-	5 000	-
Elektroniske dokument	40 014	2 428	23 118	106	7 761	6 601
Anna bibliotekmateriale	2 596 570	2 512 670	7 927	117	74 867	989
Digitale dokument						
Digitale dokument	1 528 393 715	1 525 508 625	2 420 204	29 341	424 441	11 104
Av dette						
Storleiken på E-boksamlingane per 31.12	2 646 410	227 250	2 349 840	29 341	38 195	1 784
Databasar						
Databasar	4 620	61	2 771	123	1 507	158
Løpande periodikatitlar						
Tidsskrifter, trykte	57 920	11 011	29 111	2 185	13 641	1 972
Tidsskrifter, elektroniske	616 605	-	470 411	42 231	102 932	1 031
Aviser trykte	2 106	254	1 033	32	610	177
Aviser elektroniske	6 955	-	6 706	6	239	4
Utlån						
Effektuerte utlån, lokale lån	4 095 437	63 473	3 767 336	57 174	165 552	41 902
Effektuerte utlån, fjernlån	556 225	141 360	389 977	4 561	16 396	3 931
Av dette						
Innanlandske	534 037	139 924	370 187	4 373	15 748	3 805
Utanlandske	22 188	1 436	19 790	188	648	126
Innlån						
Utsende tingingar	247 346	2 696	191 308	20 672	26 994	5 676
Innlån i alt, fysiske einingar ..	238 458	2 697	172 594	25 460	32 103	5 604
Av dette						
Innanlandske	191 784	997	150 184	17 511	19 791	3 301
Utanlandske	46 674	1 700	22 410	7 949	12 312	2 303
Personale						
Talet på tilsette i alt	1 901	448	1 106	70	225	52
Av dette						
Bibliotekfagleg stilling	1 144	144	729	59	188	24
Anna stilling	757	304	377	11	37	28
Utførte årsverk i alt	1 604	426	896	55	186	41
Av dette						
Bibliotekfagleg stilling	1 020	135	652	51	162	20
Anna stilling	583	291	244	4	24	21
Økonomi						
Utgifter, i alt (i 1 000 kr)	1 618 818	404 249	1 004 182	50 143	119 095	41 149
Av dette						
Innkjøp av materiale til samlingane	399 455	8 056	305 076	24 587	51 549	10 187
Inntekter frå tenesteytingar i alt	59 506	14 604	38 658	3	4 997	1 244

¹ Medrekna bibliotek ved universitet, vitskapelege høgscolar og andre høgscolar. ² Frå 01.01.2009 er Høgskolen i Tromsø Biblioteket fusjonert med Universitetsbiblioteket i Tromsø. ³ Instituttbiblioteka ved UMB er ikkje rekna som egne einingar, då desse berre delvis er med i statistikken.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.

Tabell 9.13. Fag- og forskingsbibliotek. Besøk, låntakarar og brukarplassar/leseplassar. 2011

	I alt	Nasjonal- biblioteket	Bibliotek ved universitet og høgskolar ¹	Bibliotek ved helse- institusjonar	Andre offentlege spesialbibliotek	Andre private spesialbibliotek
Einingar i alt	314	1	146	36	109	22
Talet på registrerte besøk i biblioteket	7 753 830	185 457	7 482 371	47 150	30 182	8 670
Talet på aktive låntakarar	228 803	5 025	188 866	11 285	16 801	6 826
Talet på brukarplassar/leseplassar per 31. desember	17 037	158	15 499	273	745	362

¹Tal medrekna bibliotek ved universitet, vitskapelege høgskolar og andre høgskolar.

Kjelde: Nasjonalbiblioteket.